

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

384.6

Hely

Idő

"1912"

Személy

Helyszám

Szerző b. e.

Cím Már itt az uzsora...

Forrás:

Budapest

Bp-

1912 XII/12

(Helv)

(Idő)

(Köt. v. füz.) Oldalsz.

Már itt az uzsora ...

*

Még háboru nincs, de már majdnem nyakunkon ül az uzsora. Egyelőre csak abban a formában, hogy a szénkereskedők áremeléssel kísérleteznek. A «Budapest» hosszasan és kimerítően leplezte mai számában ezt a lappangó uzsorát; de — ugy hírlík — ez csak egyik oldala az éremnek, mert az ügy háttérében rejtett célokkal állanak a szénnagykereskedők, akik megrostálják a megrendeléseket, bár van elegendő készletük. Kissé valószínűtlen és hihetetlen, hogy ez a megrostálás az okos és szociális gondolkozású kereskedelemnek volna egyik fegyvere arra az eshetőségre, ha tényleg szénhiány lesz s a vásárlók fogyasztásának állandó kielégítését az áregyensúly alapján nekik kellene hivatásszerűen biztosítani. Ekkora szociális érzék nem fér össze azzal az üzleti gondolkozással, amely Magyarországon, főleg Budapesten a kedvező üzleti konjunkturák lehető gyors kiaknázásával igyekezik horribilis vagyont szerezni. Sokkal valószínűbb az az eshetőség, hogy a szénkereskedők — nagyok, kicsinvek egyaránt —

most raktáron őrzik féltékenyen az árut, mert számítanak arra, hogy a háborus bonyodalmak — végső esetben egy tényleges háboru — tetemesen felszökttetik a fogyasztási piac árait s akkor ők is busás hasznot zsebelhetnek be.

Ez az uzsora. Rideg és szívtelen, mint Shylock s számító és ravasz, mint az önzés minden megnyilvánulása. Hogy miért uzsora, ezt nem is kell hosszabban magyarázni. A fővárosban amugy is hihetetlenül magasra felszökött már minden háztartási

cikk ára. A szén ára is. Télviz idején ez elviselhetetlen terhet mindenkinek. Gazdagnak és szegénynek egyaránt. Fűteni kell a lakást, mert künn, az utcákon, megborzongatja az embereket a ködös, vérfagyasztó hideg s nincs menekülés máshová, mint a barátságos, meleg szobába. A költő ezt gyönyörűen énekelte meg így, de akkor még nem számíthatott arra az eshetőségre, hogy a szénkereskedők az egyéni önzés legridegebb keretei között bírálják el ezt a fontos körülményt s olyan magasságig igyekeznek fölszigáznai a szén árát, amelyen a melegedés lehetősége már elnyeli a kenyérvetés lehetőségét is. Bár a valóságban még nem történt meg az, de már erősen fenyeget s mi mindannyian, akik nyögünk az általános drágaság miatt, nagyon jól tudjuk, hogy az élelmiszerek és háztartási cikkek tekintetében minden ilyen fenyegetés már a megvalósuláshoz vezető első lépést is jelenti.

Tűrhetetlen és abszurd helyzet ez, amelyben a kifakadásnál sokkal erősebb és hatványozottan élesebb védekezési eszközök is nemcsak jogosultak, de szükségesek is. Végeredményében a mostani zavaros körülmények között a főváros agyon-sanyargatott és kiuzsorázott fogyasztói is rájönnek majd arra, amire már régen rájöhetek volna, ha az az átkos lajhár- és nemtörődömségi természet nem szögezné le mindig a lábainkat, amikor valahová eljutni akarnánk; az emberek a kétségbeesés pillanataiban teljesen tisztában lesznek a védekezés eszközeivel, aminthogy már is akad példa arra, hogy a készülő, de még lappangó uzsorát milyen eszközökkel lehet és kell letörni. Ma már megtörtént az az eset, hogy nyílt utcán megrohantak az

emberek egy jól megrakott szeneskocsit s megfelelő pénzüérték ellenében valósággal szétszedték. Ez ugyan a fosztogatás egyik formája, de jogosult, mert fűteni kell s ha kellő pénzüért senki se tudja, vagy akarja biztosítani ennek a lehetőségét, nincs más

mód, mint az, hogy utjokban rohanják meg a szeneskocsit, amely a megrendelőkhöz viszi a szenet s kifosszák. Ez a törvényes és becsületes fosztogatás esete, amit büntetni nem lehet, mert a tömeg egyetlen védekezési módja az uzsorák ellen.

És bizonyos, hogy ez a példa ragadós lesz s nemcsak a szénnel, hanem az élelmiszereknél is élni fognak vele. A jogszerető s a jogot megbecsülő emberek fogják legálább megselekedni ezt, ami annyit is jelent, hogy ezzel tulajdonképen senki se fog megrövidülni, mert a kereskedők is megkapják, a fogyasztók is, ami az övék. Persze, nem uzsoraárakat fognak fizetni, hanem a mai árnívónak megfelelő összeget; de még ez is elég magas ahhoz, hogy a gyors meggazdagodásra éhes kereskedőkben elnémítsa a tiltakozás legesekélyebb megnyilvánulását is. Mert a hatóság? ... Istenem, hát szabad nálunk számítani a hatóságra is?! Elvégre már két hónap óta tart ez a háborus bonyodalom s még sehol semmi nyoma, hogy a fölizgatott kedélyeket legálább abban a tekintetben igyekeznének megnyugtanni, hogy tudni fog — enni és melegedni is egy kicsit. Akik félnek a háborutól, csak ilyen szempontok miatt reszketnek s hogy joggal, kell-e erre erősebb bizonyíték, mint az, hogy már felütötte vizilőfejét az uzsora ... ?!

b. e.